

Art impression

LUTTENBERG.

LEVEN NAAR DE TOEKOMST

LUTTENBERG. LEVEN NAAR DE TOEKOMST

LUTTENBERG EN DE TOEKOMST

De bevolking krimpt binnen enkele jaren in snel tempo. Dat is een verschijnsel waarmee direct en indirect iedereen in Nederland heeft te maken. Ook de huidige en toekomstige inwoners van Luttenberg. Dat kan vervelende gevolgen hebben voor de leefbaarheid van dit dorp. Voorzieningen verdwijnen, de winkelstand holt achteruit... En er zijn nog meer gevolgen, waar we in deze brochure op terugkomen. Als we niets doen blijft er van Luttenberg binnen 20 jaar weinig over. Als we niets doen... Daarom is op advies van Plaatselijk Belang de Stichting LuttenbergWoont opgericht die samen met Plaatselijk Belang en anderen deze plaats niet alleen leefbaar wil houden, maar zelfs nog fijner wil maken om in te wonen. Dit, door middel van attractieve projecten, waar iedereen baat bij heeft. Later in deze brochure meer hierover.

Bevolkingskrimp: ook in Luttenberg?

Binnen enkele jaren krimpt de hele wereldbevolking. Zelfs China, waar een eenkindpolitiek werd gevoerd, viert wat dat betreft de teugels om het bevolkingsquotum op peil te houden. Alle mensen in de hele wereld worden wel ouder, maar er staan te weinig jongeren tegenover. Zeker na 2040 krijgt ook Europa daarmee te maken. Nu al neemt in Oost-Europese landen de bevolkingsgroei dramatisch af. Na dat jaar zakt het aantal inwoners van Nederland in een dramatisch tempo. De bevolkingsafname gaat in Overijssel nog ietsje sneller dan in de rest van Nederland. Dat komt omdat overledenen niet meer worden 'aangevuld' met jongeren. Er trekken ook steeds meer mensen weg uit de provincie. Nu al kampen winkels met leegstand. Maar er zijn ook positieve berichten. Luttenberg kent een actieve jeugd. Jongeren vinden het fijn om in Luttenberg te wonen. Er is buitenschoolse opvang en goed basisonderwijs en in Raalte goed vervolgonderwijs. Vandaar dat de uitstroom niet groot is. En dat willen we graag zo houden.

En dan... Luttenberg

Volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek en Stadline bleef het aantal inwoners van Raalte tussen 2008 en 2015 vrijwel constant. Maar in het gebied waar Luttenberg is gelegen zal die bevolkingsafname volgens 'Europa' tussen 2020 en 2039 tussen de 3 en 10% liggen. Volgens de laatste cijfers wordt Luttenberg als totaal ouder. 48% van de Luttenbergers is ouder dan 45 jaar; 15% van de Luttenbergers zelfs ouder dan 65 jaar en dit percentage neemt in snel tempo toe. Maar er zijn ook positieve ontwikkelingen. Jongeren wonen nog steeds graag in Luttenberg. Het verenigingsleven bloeit. Luttenbergers zorgen ook goed voor elkaar. 43% van de inwoners doet aan vrijwilligerswerk. Ongeveer 12% van de inwoners is mantelzorger (bron; GG IJsselland, Provincie Gelderland).

Ook het voorzieningenniveau is nog steeds op peil. De meeste Luttenbergers beschikken binnen een kilometer van hun woonplaats over een kinderdagverblijf, een supermarkt, een garage, een restaurant of één van de 23 gezondheidsvoorzieningen die Luttenberg rijk is. Je zou zeggen: waar maken we ons druk over?

De gevolgen

De gevolgen van de bevolkingskrimp, kunnen desastreuus zijn, ook in Luttenberg. De Rijksoverheid noemt onder andere: een gemeente met veel oudere inwoners kan minder aantrekkelijk zijn voor bedrijven. Of bedrijven kunnen moeite hebben om aan voldoende geschikt personeel te komen. Onderzoek van het RIVM brengt in beeld dat in krimpregio's relatief veel mensen met een zorgbehoefte wonen. Dit wordt verklaard door bovengemiddelde vergrijzing die in heel Nederland binnen enkele jaren het geval zal zijn.

Andere gevolgen voor Luttenberg zouden volgens de overheid kunnen zijn:

- minder scholen, omdat er minder leerlingen zijn;
- dalende huizenprijzen door leegstaande woningen;
- minder nieuwbouw;
- minder vraag naar huurwoningen;
- minder zorgvoorzieningen;
- minder omzet voor winkeliers en bedrijven;
- minder sportfaciliteiten;
- bewoners moeten langer reizen om voorzieningen te bereiken;
- en heel belangrijk: het voorzieningenniveau voor ouderen en hulpbehoevenden kan niet meer worden gehandhaafd. En dat is niet bepaald een mooi vooruitzicht voor welke gemeenschap dan ook.

LUTTENBERG EN LUTTENBERGWOONT

Om een aantal van deze dreigementen het hoofd te bieden is de Stichting LuttenbergWoont opgericht. In haar statuten staat haar doel krachtig omschreven: het scheppen en instandhouden van randvoorwaarden waarbinnen de exploitatie en continuïteit van woon-, zorg- en werkvoorzieningen worden veilig gesteld. Haar zorg was en is dat er steeds meer grondposities en gebouwen in Luttenberg zijn die nog geen juiste bestemming hebben. Sterker nog: er dreigt verloedering. Daarover heeft de Stichting gesproken met verantwoordelijke functionarissen binnen de gemeente Raalte en andere belangrijke en toonaangevende instanties en verenigingen. Samen met deze partners wil LuttenbergWoont voorkomen dat Luttenberg leeg gaat lopen. Dit onder het motto: hoe blijft Luttenberg als dorp een mooie woon- en werkgemeenschap. Zo blijven we aantrekkelijk als dorp, voor zowel de huidige als nieuwe bewoners en jonge gezinnen.

Geen woorden maar daden

Het is niet bij mooie woorden en doortimmerde statuten gebleven. Samen met een aantal investeerders en in nauwe samenwerking met de gemeente en de Provincie zijn en worden er gebouwen aangekocht en worden er nieuwe voorzieningen gerealiseerd. Panden die voor Luttenberg belangrijk zijn. De bibliotheek en het prestigieuze project 'Herbestemming van Maria-Oord Luttenberg', maar ook ondersteuning bieden bij het CPO-project in Borgwijk. Doel: opknappen, vernieuwen, herbestemmen. Stichting LuttenbergWoont wil samenwerken met alle belanghebbenden en ervoor zorgen dat het dorp Luttenberg en haar omgeving over alle benodigde voorzieningen blijft beschikken. Dit door leegstand te voorkomen en wonen en werken in Luttenberg te stimuleren.

Een krachtig bestuur

De Stichting Luttenberg heeft bestuursleden met een professionele achtergrond die zich allen verwant voelen met Luttenberg en in en om Raalte wonen. Het zijn:

- **Theo Solen**, bestuursvoorzitter. Een gedreven persoonlijkheid die meer dan 40 jaar inhoudelijk en bestuurlijk actief is in de gezondheidszorg.
- **Herman Holtmaat**, secretaris. In Luttenberg een bekende bestuurder met een onderwijsachtergrond, onder wiens bestuurlijke leiding onder andere de ultramoderne sporthal is gerealiseerd.
- **Cilla Vloedgraven**, penningmeester. Werkzaam bij een accountantskantoor en vrijwilligster bij de volleybalvereniging.
- **Gerrold Hulsmans**, bestuurslid en voormalig voorzitter van Plaatselijk Belang Luttenberg en in het dagelijks leven bouwkundige en projectleider bij een bouwbedrijf.
- **Ronald Willemsen**, bestuurslid. Iemand met een grote ervaring in het bedrijfsleven. Professioneel werkzaam als manager bij een grote verzekeringsmaatschappij.

LUTTENBERG EN MARIA-OORD

Eén van de eerste projecten die de Stichting LuttenbergWoont aanpakt is Maria-Oord. Dit ongeveer zes hectare groot complex in Luttenberg is in 1955 gesticht door de Zusters Franciscanessen van Denekamp, die in 1875 vanuit Duitsland in Nederland kwamen wonen. Naderhand nam de Zorggroep Raalte het pand over. In 2012 kondigde deze groep aan Maria-Oord te gaan sluiten. Er woonden oudere mensen in, soms met een mentale of lichamelijke handicap, die inmiddels een goed thuis hebben gevonden in De Schuilenburg in Raalte of elders. Stichting LuttenbergWoont wist enige investeerders te vinden die het complex wilden behouden. Plan is nu om Maria-Oord om te bouwen, zonder aan de markante bouw afbreuk te doen. Er komen elf luxe huurappartementen in en direct ernaast acht dito koopappartementen voor senioren. Dat betekent dat er in de toekomst bijgebouwd gaat worden. Maar ook dat vervallen voorzieningen worden opgeknapt.

Maria-Oord: veelzijdig en interessant

Maria-Oord ligt in een omgeving die het rustieke Roomse leven van weleer ademt. Direct in de omgeving is de RK kerk van Luttenberg, compleet met pastorie. Het ligt vlakbij het zogenaamde Pastoorsbos en een parktuin. Vlakbij is een kapelletje, zoals je die tientallen jaren geleden nog veel in Nederland zag. Daar is ook het gemeenschapscentrum Elckerlyc, geschikt voor dagactiviteiten. Ook de traditionele Mariagrot ontbreekt niet. Binnen deze agglomeratie is Maria-Oord gesitueerd, het voormalige klooster. Dat wordt omgeven door een grote tuin, die grenst aan een bos. In dat bos is een openluchttheater te vinden, dat ook een opknopbeurt heeft ondergaan. Het huidige Maria-Oord

wordt omgebouwd tot seniorenwoningen, bestemd voor huur. Maar op het terrein verrijst ook een nieuw appartementengebouw, bestemd voor koop. Alle appartementen hebben hun 'gezicht' in de richting van het dorp. Daar is de gemeenschap, waar de toekomstige bewoners van Maria-Oord met volle teugen aan deel kunnen nemen. Meer weten? Zodra alle plannen gereed zijn, is een verkoopbrochure op te vragen met de definitieve plannen.

Luttenberg. (H)eerlijk en veilig wonen

Voor de toekomstige bewoners van Maria-Oord valt er veel te genieten en veel te doen. Dit in een landelijke, fijne en veilige omgeving. Luttenberg beschikt over een eigen huisarts en meer dan 20 ondersteunende disciplines in de gezondheidszorg. Denk daarbij aan de apotheek, fysiotherapeut en dergelijke die voor het merendeel zijn gevestigd in het Gezondheidscentrum. Het Gemeenschapshuis Elckerlick dat voor 1 miljoen euro is gemoderniseerd biedt dagbesteding voor ouderen en welzijnswerk. Bent u muzikaal? Dan kunt u uw talenten kwijt bij Muziekvereniging De Bergklanken. Ook sportieve bewoners komen aan hun trekken dankzij de nieuwe multifunctionele sporthal en diverse sportvelden. Daar waar veel bibliotheken verdwijnen of inkrimpen, blijft deze functie in Luttenberg voorshands bestaan. In Luttenberg is een grote nieuwe supermarkt en diverse speciaalzaken. Even een hapje eten? Dat kan in de drie uitstekend aangeschreven restaurants. En voor een tussendoortje is er natuurlijk een snackbar. Voor onderhoud van uw auto staan diverse autobedrijven paraat. Met andere woorden: Luttenberg heeft een voorzieningenniveau om 'U' tegen te zeggen.

Zorg

LuttenbergWoont gaat er vanuit dat ouderen zolang mogelijk zelfstandig moeten kunnen wonen. En kunnen deelnemen aan de Luttenbergse gemeenschap. Maria-Oord is daarop ingericht. De zorg voor de bewoners van Maria-Oord is aanwezig en dichtbij. Anders dan voorheen moet iedereen in Nederland zelf betalen voor het huren of kopen van een huis, appartement of aanleunwoning. Dat geldt ook voor de niet-geïndiceerde zorg. Bewoners kunnen die extra zorg zelf inkopen in de directe omgeving.

Formaten en huurprijzen

De te renoveren tweekamerappartementen van Maria-Oord voldoen ruim aan de eisen van de tijd. Ze variëren van 54 tot meer dan 70 m² en alles wat daartussen ligt. Ze zijn voorzien van invalidentoiletten en bieden maximaal comfort. De wooneenheden hebben aan de voorkant zicht op Luttenberg en de dynamiek van het dorp. Aan de achterkant geven ze zicht op het gazon met daarachter een bos met vriendelijk wuivende bomen. De prijzen van de huurappartementen liggen tussen de € 550,- en € 675,-, exclusief gas, water, licht en servicekosten.

Adviesraad Maria-Oord stichting LuttenbergWoont vlnr:
Jos Blom, Erwin Otten, Peter Bokseveld, Jan Jansman, René Nijboer

MIEN ZIN... OM ONDER DE MENSEN TE BLIJVEN

Stichting Luttenberg Woont sluit uitstekend aan bij de organisatie Mien Zin, dat onderdeel uitmaakt van de Zorggroep Raalte. **Mien zin** levert alle vormen van hulp, zorg en ondersteuning aan senioren die zelfstandig willen blijven wonen, ook straks aan de bewoners van het nieuwe Maria-Oord. **Mien zin** biedt twee mogelijkheden:

- Elke dinsdag en vrijdag een ontmoeting in eigen dorp in Elckerlyc. Daarvoor is geen indicatie nodig. Vaste vrijwilligers en een welzijnsmedewerker begeleiden de groep. Na de koffie even bijpraten, uitwisselen van het laatste nieuws en samen bijvoorbeeld kaarten, een spel doen, handwerken, biljarten, een bloemstuk maken of iets anders. Tussen de middag is er een gezamenlijke maaltijd.
- Op maandag en donderdag is er een dagbestedingsgroep voor mensen die behoefte hebben aan meer dagstructuur en begeleiding, daarvoor is een WMO-indicatie nodig. Welzijnsmedewerkers begeleiden deze groep.

Mien zorg helpt ook bij het wassen en aankleden, bij inname van medicijnen en is beschikbaar voor specifieke verpleegkundige zorg.

Meer informatie:
Klantkompas Zorggroep Raalte
Tel.: 0572 744050
Email: info@zorggroepraalte.nl

‘ALS JE NIETS DOET, GEBEURT ER OOK NIETS’

Op het gebied van gezondheids- en ouderenzorg hoef je Theo Solen niet veel te vertellen. Al bijna zijn hele leven ‘zit’ hij in deze tak van sport, laatstelijk als voorzitter van de Raad van Bestuur van Riwis, hoofdzetel te Apeldoorn. Na zijn pensioen besloot hij zijn kennis in dienst te stellen van de gemeenschap op diverse gebieden. Hij was onder meer oprichter van een stichting die opkomt voor de belangen van scheidsrechters en arbiters. Hij slaagde er in om een twintigtal bekende Nederlanders achter zijn plannen te krijgen, van topscheidsrechters tot leden van de Tweede Kamer. Solen is een man uit de streek die de lokale sentimenten kent. ‘Toen ik hoorde dat Maria-Oord gesloten zou worden, vond ik tezamen met anderen dat we dit gebouw moesten behouden voor de gezondheidszorg en de leefbaarheid van Luttenberg’. En zo is hij aan het bellen en vergaderen geslagen. En samen met zijn bestuurlijke geestverwanten is het initiatief breder geworden van opzet.

MET OZO VERBINDZORG BEHOUDT CLIËNT REGIE

Ouderen, mantelzorgers, familieleden en zorgverleners in Luttenberg hebben toegang tot een digitaal systeem, waarin alle betrokken partijen met elkaar communiceren. Het heet OZOverbindzorg. Daarmee krijgen deze partijen informatie rond de zorgvrager. Die bepaalt wie er wel en niet inzage hebben. Ze houden dus zelf de regie. Hierdoor verbetert de zorg. Voordelen:

- Alle zorg rondom cliënt is overzichtelijk in beeld, inclusief contactgegevens;
- Zorgverleners zijn altijd op de hoogte van actuele problemen;
- Minder telefoontjes, iedereen in het netwerk is in 1x geïnformeerd;
- Cliënten én mantelzorgers hebben actieve rol in OZOverbindzorg;
- Huisartsen weten welke zorgmedewerkers bij hun patiënten over de vloer komen;
- Apotheekbestellingen kunnen digitaal worden gedaan.

Meer informatie: www.OZOverbindzorg.nl

LuttenbergWoont wil samen met andere partijen komen tot een Dorpsregisseur, op weg naar een Dorpscoöperatie. Stimuland Vilsteren begeleidt dit proces, ook de provincie Overijssel ondersteunt dit initiatief. De kunst is de kennis en kunde van vrijwilligers zo beschikbaar te hebben, dat de haarvaten van de samenleving duurzaam ten gunste van de inwoners worden bereikt. Over passie en noaberschap gesproken.

OZO
verbindzorg.nl

Die breedte is vervat in een nieuwe stichting, LuttenbergWoont, waarover elders in deze brochure meer bijzonderheden. Solen: 'De afgelopen jaren zijn er enorme veranderingen geweest in de gezondheidszorg. Daarbij is het opmerkelijk dat veranderingen in de bouwwereld, regels van de overheid en de financierbaarheid van projecten in de zorg niet synchroon lopen. Er is een enorme spanning tussen het verdienmodel van nieuwe initiatieven en wat de mensen kunnen betalen. Toch zijn we erin geslaagd om het voor de bewoners van het nieuwe Maria-Oord betaalbaar te houden. De mooie huurappartementen kosten tussen de € 550,- en € 675,-, exclusief servicekosten en zorgkosten. De verkoopprijzen van de koopappartementen zijn op aanvraag en zijn afhankelijk van het gewenste voorzieningen-niveau.

Noaberschap

Het project Maria-Oord en ook nieuwe projecten in Luttenberg spelen in op een oud Sallands/Twents begrip: Noaberschap. De zorg voor elkaar omdat buren vinden dat het zo hoort. 'Het plan speelt in op veranderingen in de zorgconsumptie voor verschillende leeftijden en doelgroepen. We willen gaan zorgen voor voorzieningen van mensen die zwaardere medische en sociale zorg nodig hebben. We moeten ons bekommeren om jonge gezinnen, zorgen voor jeugdzorg, een verpleegtehuis...'. Voorzieningen die steeds meer op een fysieke afstand komen van de consument. Solen meent dat deze in de buurt van de gebruikers gesitueerd moeten zijn.

'Dat kan alleen als lokale mensen zich hiermee bezig gaan houden. Als we de grote beschikbare lokale kennis mobiliseren en elkaar weer het goede gunnen. Als de provincies en gemeenten de lokale initiatieven faciliteren, weet ik zeker dat die ommekeer er zal zijn'.

De voorzitter gruwt van het alternatief: bewoners die wegtrekken uit de dorpen en die verkommeren in de slaapwijken van grote steden. Solen tot slot: 'Ik pleit voor nieuwe waarden voor de mooie oude dorpen. We moeten de schoonheid en de mogelijkheden van het landschap en de dorpen uitnutten. Dat is de toekomst, daar geloven we in. En wij niet alleen. Want er komt steeds meer belangstelling van buiten de gemeente. Het is een strijd die is te winnen. Dit kan door krachten te bundelen. Stichting Stimuland heeft haar netwerk in de Overijsselse dorpen en zet haar kennis van maatschappelijk vastgoed, ontwikkelingen in het landelijk gebied en haar onafhankelijke rol ook in Luttenberg in. Gezamenlijk krijgen initiatieven vorm.' En retorisch voegt hij er aan toe: 'En als dat dan toch moet gebeuren, waarom dan niet in Luttenberg?'

LANDSCHAPSADVISEUR HARRY TEN HAVE

'NIEUWE IMPULSEN VOOR DE TOEKOMST'

'Het goede van de Stichting LuttenbergWoont is, dat ze het project Maria-Oord hebben ingebed in de landelijke structuur en de sfeer van Luttenberg. Want dat is een dorp met heel bijzondere kenmerken die je nergens in Overijssel en Salland ziet. Denk aan sporen van agrarisch heden en verleden, glooiend landschap en de kenmerken van een typisch katholiek dorp. Een groen hart middenin, een centraal gelegen markante grote kerk en een Lourdes grot. Het aanpalende pastoorsbos. Een dorp met een mooie kern, een fraai centrum met een rustiek dorps-café'. Een beschrijving van landschapsadviseur Harry ten Have (1956), die van de Stichting LuttenbergWoont de opdracht kreeg om voor haar woonwens de ruimtelijke verkenning te doen en de inpassing in het landschap.

Ten Have heeft dat met enthousiasme gedaan. Je moet hier in deze streek welhaast opgegroeid zijn om aan te voelen hoe je met het landschap moet omgaan. Om de opdracht goed te kunnen doen moet je het juiste gevoel hebben met de omgeving. Toen hij de opdracht kreeg om met name de nieuwbouw van Maria-Oord ruimtelijk in te passen ging hij eerst in Luttenberg aan de wandel. Met zijn vrouw en zijn fototoestel. Aan het einde van de wandeling hadden ze een beeld. De architectuur van het hoofdgebouw moest in ere blijven, waarbij concurrerende nieuwbouw uit den boze zou zijn. 'Het stond voor mij vast, dat de nieuwbouw geen plat dak mocht hebben. Een gebouw in de sfeer van het hoofdgebouw uit 1956, maar dan gebouwd met moderne materialen. Zodanig dat de tijdgeest van het 'oude' gebouw bewaard zou blijven'. Aldus is geschied.

Vooruitzien

Voor Harry ten Have stond vast dat de nieuwbouw zeker niet aan het oude gebouw vastgemaakt moest worden. Maar geplaatst tegen het decor van het pastoorsbos, omringd door een zogenaamd 'processiepad', dat gedeeltelijk wordt voorzien van nieuwe bomen. De nieuwbouw heeft de lijn

overgenomen van het oude, waardoor er een rustig ogend visueel ritme ontstaat. Ten Have: 'De oude bomen rondom zijn ruim 100 jaar oud en die hebben hun beste tijd gehad. Die moeten worden vervangen door exemplaren die er ook weer een eeuw tegen kunnen. Landschapsarchitectuur is vooral: vooruitzien en nieuwe kwaliteitsimpulsen geven voor de toekomst'.

Goede plek

Het resultaat zijn gebouwen die een zachte overgang hebben naar de natuur, zodat er één geheel ontstaat. Ruime parkeergelegenheden voor bewoners en bezoekers. En waar mogelijk: landelijke tuintjes. Paden die logisch aan elkaar zijn verbonden. Inmiddels heeft de gemeente zijn ontwerpen geaccordeerd. Ten Have: 'Een fijne omgeving voor senioren, die zich opgenomen voelen in het dorp, maar waar toch ruimte is ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen'. Als straks de verbouw van het hoofdgebouw en de nieuwbouw klaar zijn, zal het lijken alsof het altijd zo is geweest. 'Door het oude met het nieuwe te verbinden gaat er niets verloren en staat het gehele project precies op de goede plek', besluit de landschapsadviseur.

"Ik vind het een eer om samen met LuttenbergWoont te mogen bouwen aan de toekomst van Luttenberg."

Peter Boksebeld
Bouwkundig ontwerper Idplus Bouwdesign

Aan wethouder Wout Wagenmans (Gemeentebelangen) van de gemeente Raalte hoof je niet te vragen wat hij bedoelt. Hij is spreekwoordelijk lid van het denkbeeldige genootschap 'Klare Taal'. Gedecideerd en in korte zinnen zegt hij waar het op staat: als het aan hem ligt dan wordt 'zijn' gemeente qua inwonertal eerder groter dan kleiner. Hij is ook bereid om daar de nodige inspanningen te leveren: meer bedrijfsleven naar Raalte zodat de werkgelegenheid is gegarandeerd, goede infrastructurele voorwaarden en vooral ook medewerking geven aan particuliere initiatieven zoals Maria-Oord. 'Voorwaarde is uiteraard wel dat ze 'in de benen' blijven... het moeten voorzieningen zijn die continuïteit bieden. We zijn onder die voorwaarde bereid om stichtingen zoals LuttenbergWoont te faciliteren en ambtelijke medewerking te verlenen'.

WETHOUDER WOUT WAGENMANS

'NOABERSCHAP IS DE TOEKOMST'

De wethouder van Ruimtelijke ontwikkeling, Bereikbaarheid en mobiliteit, Wonen en woon- werkomgeving en Integraal beheer openbare ruimte spreekt deze woorden uit op een gedenkwaardige dag. Het toeval wil dat op de datum van het interview toestemming is gegeven tot de verbouw van het oude gedeelte van Maria-Oord en de nieuwbouw die daarbij hoort. 'In onze gemeente proberen we zoveel mogelijk passend woonaanbod te creëren en te faciliteren. Particulier initiatief is daarbij meer dan welkom. In het geval van Maria-Oord werd een bejaardentehuis gedwongen gesloten en het was nog zeer onzeker wat er mee moest geschieden. Wat er nu mee gaat gebeuren is een prachtig initiatief van zowel de mensen die al jaren in Luttenberg wonen, als van mensen van elders die zich op de heuvels van dit dorp hebben gevestigd', meent de wethouder enigszins poëtisch. Het initiatief is iets wat de wethouder wel bevalt. Op de vraag of op die plek commercieel vastgoed had kunnen komen antwoordt hij resoluut: 'Daar had ik mijn medewerking niet aan verleend'. En wat diplomatieker laat hij erop volgen: 'Daarin zou ik terughoudend zijn geweest'.

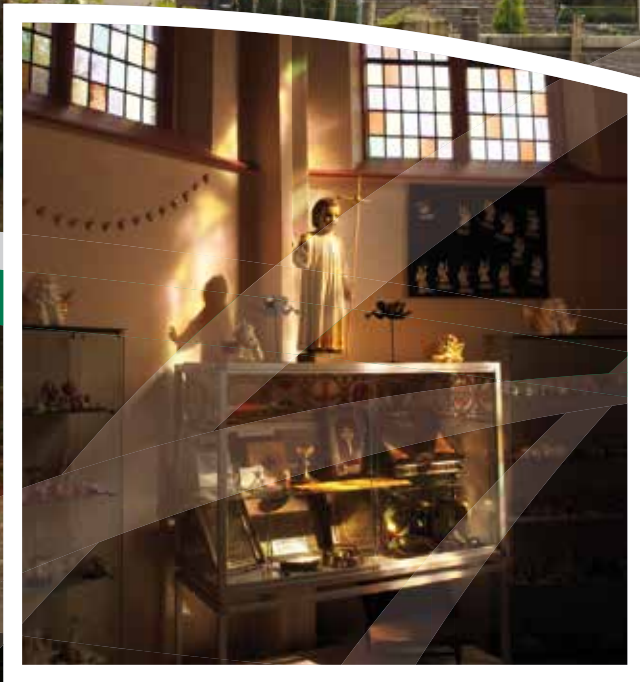
Binding

Anders dan de toekomstvoorspellers die menen dat vergrijzing en uitloop van jongeren uit de dorpen desastreus zullen zijn, meent de Sallandse bestuurder dat er een kentering in Raalte is op dat gebied. 'We hebben wel een 'grijze golf', maar de trek naar steden is op zich niet groot. Sterker nog: er is sprake van grotere gezinnen met meerdere kinderen. De binding met de streek is heel sterk. Jongeren die elders aan universiteiten hebben gestudeerd komen terug naar de dorpen. Ouderen willen hier graag blijven en daarvoor zijn goede voorzieningen nodig'. Een initiatief zoals LuttenbergWoont met Maria-Oord en de recentelijke aankoop van de bibliotheek zijn koren op de molen van de gemeente Raalte en de wethouder. 'We hebben in Raalte een nieuwe school voor 550 leerlingen gebouwd. De sporthal/cultuurhuis combinatie is een dorpsinitiatief waar wij ruim een miljoen in geïnvesteerd hebben. Zo hebben wij in meerdere kernen, op initiatief van de inwoners, fors geïnvesteerd in de leefbaarheid', aldus de trotse magistraat.

SAMENWERKING DE ENK EN VAKANTIEPARK DE LUTTENBERG

Leer- en werkbedrijf De Enk gaat het tuin- en groenonderhoud van Maria-Oord voor haar rekening nemen. Dankzij deze samenwerking ontstaat er een prima invulling van de dagbesteding van de cliënten. Voorts zijn er met Vakantiepark De Luttenberg afspraken gemaakt. Die voorzien er in dat de bewoners van Maria-Oord gebruik kunnen maken van hun faciliteiten. Het gaat om zwemmen in het overdekte bad of een kampeerarrangement voor de bewoners, al dan niet samen met hun kinderen of kleinkinderen.

Arbeidsethos

Toch gaat bij hem de vlag nog niet uit, al was het maar omdat regeren ook vooruit zien is. 'Wij hebben hier een flink bedrijfsleven dat voor werkgelegenheid zorgt. Er zitten een paar wereldspelers bij die zich hier hebben gevestigd vanwege het hoge arbeidsethos van de Sallander. Vraag en aanbod liggen redelijk bij elkaar'. Maar dat wil niet zeggen dat de wethouder op zijn lauweren gaat rusten. Wie naar de toekomst kijkt, moet zorgen voor scholen, en voor een bedrag van een miljoen euro is er recentelijk een schoolgebouw neergezet voor 550 jonge leerlingen. Er zijn niet alleen bedrijfsterreinen beschikbaar voor grote, maar vooral ook voor kleinere MKB-bedrijven. 'We zorgen voor goede wegen. Op sportgebied hebben wij een half miljoen in de nieuwe sporthal geïnvesteerd – overigens ook een particulier initiatief'. In dezelfde lijn ziet hij de ontwikkeling van Maria-Oord, dat vrijwel midden in de dorpskern van Luttenberg is gesitueerd. 'Het is een voorbeeld van iets heel bijzonder dat Salland kenmerkt: noaberschap. De zorg voor ouderen is met dit initiatief daar een voorbeeld van. Dus waarom zouden wij dat als gemeente niet steunen', besluit hij retorisch.

*"Maria-Oord hoort bij Luttenberg,
net zoals de grot en de kerkweide,
dat gooi je niet zo maar weg."*

Herman Holtmaat

*Secretaris bestuur LuttenbergWoont en
voorzitter Stichting Sportbelangen Luttenberg*

COMITÉ VAN AANBEVELING:

- De Luttenbergse bevolking;
- De leden Adviesraad LuttenbergWoont;
- Pastoor J.P.M. (Jan) Verweij, parochie Heilig Kruis;
- Henk van Kampen, Directeur-bestuurder Zorggroep Raalte;
- Ger van der Vlies, huisarts te Luttenberg;
- Riet Koggel, CDA bestuurder/politica en secretaris bestuur Vrienden van Maria-Oord.

LUTTENBERGWOONT

Postadres:

van der Kettenstraat 33
8105 AK Luttenberg

info@luttenbergwoont.nl
www.luttenbergwoont.nl

NL23RABO0134193806 - KvK: 58747389

COLOFON

Redactie:
LuttenbergWoont
Theo Solen

Teksten en interviews:
Dick W.A. Maes Broekema

Fotografie:
Foto & Zo, Raalte
Ontwerp & realisatie:
www.broadcomm.nl

Oplage: 1500

Uitgave: December 2015